

נקודת ראות, גיליון 59

חמשלת אחדות לאומית: הזדמנות 'לחשוף' את חמאס

11.02.2007

ההסכם בין החמאס והפתי"ח שנחתם במכה על הקמת ממשלת אחדות פלסטינית, אינו עומד בשלוש הדרישות של הקהילה הבינ"ל ובראשן ההכרה בישראל (**הארץ**, 11/2/07).

מכון ראות טוען שהקמתה של ממשלת אחדות פלסטינית יוצרת הזדמנות לישראל לעדכן את מדיניותה כלפי הרש"פ, כך שתחדד את הדילמה של תנועת החמאס בין מחויבותה לאוכלוסיה לבין עקרונותיה האידיאולוגיים.

מה הסוגיה?

- מדיניות ישראל כלפי החמאס, שעוצבה בין ניצחון החמאס לכינון ממשלתו (1-3/06), אמורה הייתה להביא להיפוך אידיאולוגי בחמאס או לנפילת ממשלתו מבלי שהרש"פ תקרוס או שיווצר משבר הומניטרי.
- לצורך זה הפעילו ישראל והקהילה הבינ"ל לחץ פוליטי, כלכלי וצבאי על החמאס להכיר מפורשות בישראל, לאשרר את ההסכמים הקיימים ולהפסיק את הטרור.
- בהסכם שהושג במכה אין הכרה מפורשת בישראל או אזכור להפסקת הטרור אלא רק הצהרה עמומה בדבר הסכמת הארגון "לכבד את ההסכמים שנחתמו על ידי אש"ף".

למה זה חשוב? למה עכשיו?

- **המדיניות הנוכחית של ישראל כושלת** – כשנה לאחר ניצחון החמאס, מדיניותה של ישראל כושלת שכן היא לא מביאה לנפילת החמאס או לשינוי דרכו באופן משמעותי; הרש"פ בתהליכי קריסה; וישראל לא מצליחה לייצר פריצת דרך מדינית לקראת סיום השליטה בפלסטינים.
- **ממשלת אחדות צפויה לפרק את הקואליציה הבינ"ל** – על אף ששרי החוץ של הקוורטט פרסמו הודעה שחזרה על שלוש הדרישות, ארה"ב הבהירה כי ייתכן שתשתף פעולה עם חלק מהשרים; חלק ממדינות אירופה הגיבו בחיוב על ההסכם ורוסיה אף קראה להסרת החרם מעל הרש"פ.
- לנוכח כישלון מדיניותה הנוכחית, ולנוכח האפשרות שהקואליציה הבינ"ל תתפרק, על ישראל לבחון חלופות נוספות מול ממשלת הרש"פ.

כיווני חשיבה ופעולה

- **לשקול לעבור 'למדיניות חשיפה'** – ישראל אינה חייבת 'להכיר' בממשלת הרש"פ החדשה אולם היא צריכה לשקול לאפשר לה למשול. בכך, תוכל ישראל לסייע ליצירתה של "כתובת" פלסטינית שתבטיח את הצרכים הבסיסיים של האוכלוסייה, יהיו לה יכולות להילחם בטרור והיא תקדם את ההפרדה בין ישראל לפלסטינים.
- מדיניות כזו 'תחשוף' את החמאס בממשלה ובמועצה המחוקקת ליסודות של החלטות קשות המעמתות את האידיאולוגיה של התנועה עם צרכי האוכלוסייה.
- ישראל תוכל לאפשר הזרמת כספים לרש"פ, לשחרר את השרים וחברי הפרלמנט העצורים, לפתוח את מעבר רפיח וליישם את ההקלות לאוכלוסייה הפלסטינית שהובטחו לאבו-מאזן.
- יחד עם זאת, ישראל תוכל לנסות ולכפות על החמאס הכרה מעשית באמצעות דרישה להכרה מפורשת באוסף הממשקים הקיימים בין ישראל לרש"פ כגון מנגנון סליקת המיסים והמכסים, שירותי הדואר, אספקת החשמל וכו'.
- הכרה של החמאס בסעיפי ההסכמים עשויה להביא לשינוי הדרגתי בעמדתו כלפי ישראל. אם יסרב, יתקשה החמאס להאשים את ישראל בכישלונו ויהיה חשוף ללחץ האוכלוסייה. אם יבנה מנגנוני שלטון חלופיים, הוא יהפוך את הרש"פ לכתובת מדינית ויעמיק את ההפרדה מישראל.

סוף.